Fra: Pål Nymoen <pal.nymoen@marmuseum.no>
Sendt: 05.10.2026 08:26:59
Til: Brynhildur Baldursdottir <b.baldursdottir@telemarkfylke.no>, Skien Postmottak <post@skien.kommune.no>
Kopi: Hilde Langva <hilde.langva@bamble.kommune.no>, Martin Stamland <martin.stamland@porsgrunn.kommune.no>, Andreas Semb <andreas.semb@skien.kommune.no>
Emne: SV: [EKSTERN] Svar: 26/19166-1 - Forespørsel vedrørende fjerning av båtvrak over 3 tonn i Oslofjorden og forholdet til kulturminner

---

Some people who received this message don't often get email from pal.nymoen@marmuseum.no. Learn why this is important

Vår ref: 2026202

Hei.

Det vises til epost nedenfor og til vedlagte fil med oversikt over båtvrak i Skien, Porsgrunn og Bamble kommuner som planlegges fjernet.

Norsk maritimt museum er i likhet med fylkeskommunen helt enige i at dette er et godt tiltak. For samtlige av vrakene denne henvendelsen gjelder er det lenge til de blir kulturminner etter kulturminnelovens (kml) definisjon (byggeår eldre enn 100 år) og de utgjør både en forurensningskilde, risiko for ferdsel og er skjemmende der de ligger.

Vi kjenner til båtvrakene omfattet av listen i vedlegget her og ser ikke behov for å gjennomføre registreringer (jfr kml § 9) i felt med dykking for å gi en uttale her. Når det gjelder vrakene ved Menstad (Skien), Persbukta (Bamble) og vraket ved «brakkebåten» (Porsgrunn) her vi ingen merknader med hensyn til kulturminner.

Vi har følgende merknad når det gjelder vraket som ligger delvis nedsunket i Torskeholet ved Balsøya. Dette fartøyet er henlagt her og har sunket i fortøyningene, vi har fulgt med på denne prosessen i noe tid, og også observert at det er gjort skade på informasjonsskilt vi har satt opp her i samarbeid med Skien kommune og Riksantikvaren. Skiltet sto på fjellvegg umiddelbart inntil det aktuelle vraket, og det er i 2025 gjort hærverk på dette ved at det er revet løst og brent (se vedlagte bilder). Torskeholet er vernet etter kml § 14 og det ligger en rekke fredede skipsvrak her. Fjerning av nyere båtvrak kan potensielt utgjøre en fare for skade på disse kulturminnene som ligger nede i bunnsedimentene. Skien kommune anmeldte i 2024 en sak som gjaldt hensetting av et annet fartøy i Torskeholet. I dette tilfellet var skroget (42 fot) slept inn på grunt vann innerst i bukta. Vi fikk ikke melding om at dette skulle fjernes og gjorde derfor ikke noen registreringer av skadeomfang på kulturminner i forbindelse med anleggsarbeidene. Det må antas at flere av de vernede vrakene kan ha fått skader av denne operasjonen.

Når det gjelder vraket som planlegges fjernet fra Torskeholet nå, så ligger dette delvis oppå to vernede båtvrak (id.106931 Balsø 4 og 5). Arbeidene med heving/fjerning av vraket må foregå innenfor grensen av det fredede havneområdet. Som fylkeskommunen skriver, må det da derfor formelt søkes om dispensasjon fra bestemmelsene i kulturminnelovens § 14. Søknaden skal sendes Telemark fylkeskommune, som så innhenter en faglig tilrådning fra oss før det fattes et

vedtak i saken. Vi er innstilt på å prioritere rask sykebehandling av dette så snart søknaden foreligger. Søknaden bør inneholde en kort beskrivelse av planlagt metode for heving av vraket.

Vennlig hilsen

Norsk maritimt museum

Pål Nymoen
Arkeolog / førstekonservator NMF

Norsk Maritimt Museum/
Norwegian Maritime Museum
Bygdøynesveien 37
N- 0286 Oslo
phone (central) +47 24114150
direct: + 47 92010063
www.marmuseum.no

NORSK MARITIMT MUSEUM
Norwegian Maritime Museum

Fra: Brynhildur Baldursdottir <b.baldursdottir@telemarkfylke.no>
Sendt: torsdag 1. oktober 2026 14:28
Til: SKIEN KOMMUNE <post@skien.kommune.no>
Kopi: Hilde Langva <hilde.langva@bamble.kommune.no>; Martin Stamland <martin.stamland@porsgrunn.kommune.no>; Andreas Semb <andreas.semb@skien.kommune.no>; Pål Nymoen <pal.nymoen@marmuseum.no>
Emne: [EKSTERN] Svar: 26/19166-1 - Forespørsel vedrørende fjerning av båtvrak over 3 tonn i Oslofjorden og forholdet til kulturminner

Hei,

Vi er positive til at det planlegges fjerning av båtvrak som kan medføre miljøforurensing eler skade på både kulturminner, natur, og infrastruktur, og at det søkes om tilskudd for å gjennomføre tiltaket.

Det er imidlertid en klar forutsetning at arbeidet ikke igangsettes før følgende kulturminnefaglige forholde avklart:

- Båtvraket i Torskeholet: Det må søkes om dispensasjon etter kulturminneloven før det kan gjennomføres tiltak. Vraket ligger innenfor automatisk fredet kulturminnelokalitet og relativt tett inntil automatisk fredete båtvrak i området.

- De øvrige tre båtvrakene: Det må avklares med Norsk Maritimt Museum om det er behov for å gjennomføre arkeologiske undersøkelser etter kulturminneloven § 9 i områdene der vrakene ligger.

Fylkeskommunen har ikke oversikt over om det allerede er gjennomført arkeologiske undersøkelser i vann i disse områdene. Norsk Maritimt Museum må derfor vurdere om slike undersøkelser er nødvendige.

For å kunne vurdere tiltakets konsekvenser for kulturminnene må nøyaktige posisjoner for de vrakene i Porsgrunn og Bamble fastsettes, i tillegg til at det er behov for ytterligere beskrivelse av hvordan vrakene er tenkt fjernet.

Det må påregnes saksbehandlingstid før en eventuell oppstartsdato kan fastsettes. Ingen av båtvrakene kan fjernes før ovennevnte forhold er avklart.

Eventuelt tilsagn om tilskudd innebærer ikke at tiltaket er godkjent etter kulturminneloven.

Vennlig hilsen

Brynhildur Baldursdottir
Rådgiver
Kulturarv
Kultur

Mobil: 97 11 06 25

Telemark fylkeskommune
telemarkfylke.no

Fra: Tone Skau Jonassen <tone.skau.jonassen@skien.kommune.no>
Sendt: tirsdag 29. september 2026 14:01
Til: Postmottak <post@telemarkfylke.no>
Kopi: Hilde Langva <hilde.langva@bamble.kommune.no>; Martin Stamland <martin.stamland@porsgrunn.kommune.no>; Andreas Semb <andreas.semb@skien.kommune.no>; tj <tj@grenland-havn.no>
Emne: Forespørsel vedr. fjerning av båtvrak og forholdet til kulturminner

You don't often get email from tone.skau.jonassen@skien.kommune.no. Learn why this is important

Advarsel: Denne e-posten kommer fra en ekstern avsender. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg med mindre du kjenner igjen avsenderen og vet at innholdet er trygt.

Hei,

Miljødirektoratet har 21.09 åpnet for søknader om tilskudd til heving, fjerning og destruksjon av båtvrak over 3 tonn i Oslofjorden.
Søknadsfristen er 4. oktober. 2026.

Bamble, Porsgrunn og Skien kommuner samarbeider nå om søknadsinnsending. IUA (Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning) ved John Olaf Kristoffersen er deltar også i forarbeidet, og Grenland havn vil bidra i oppryddingen, hvis kommunene får tilsagn om midler.
Pt. ligger det an til at kommunene sender inn hver sin søknad. Det vil fremgå tydelig i de respektive søknadene at vi samarbeider, og et eventuelt tilsagn til en eller flere av oss vil føre til en mer effektiv ressursbruk.
Hvis vi får tilsagn om midler, så vil arbeidet med heving, fjerning og destruksjon av båtene pågå i perioden 01.11.2026-30.04.2027

Fylkeskommunen kontaktes nå for avklaring knyttet til kulturminner.
Vi er kjent med at det befinner seg kulturminner i nærheten/ved områdene det ligger båtvrak, som vi ønsker å fjerne pga. fare for miljøforurensning og skader på natur og infrastruktur.
Vedlagt finner dere lokaliseringen til båtvrakene. Nøyaktig posisjon for båtvrakene i Bamble og Porsgrunn, er foreløpig ikke fastsatt.
Stjernen indikerer ca. hvor de kan ligge.

Vi håper båtvrakene kan fjernes uten å skade kulturminnene, og ber om veiledning knyttet til dette.

Ser frem til å høre fra dere.

Vennlig hilsen

Tone Skau Jonassen
Klima- og Miljørådgiver
Byutvikling
T: 920 52 668
www.skien.kommune.no

SKIEN KOMMUNE